

Recomendación dirixida á Consellería de Política Social e Xuventude por retraso de valoración de dependencia

Expediente: G.6.Q/13291/23

Santiago de Compostela, 12 de setembro de 2023

Sra. conselleira:

Nesta institución iniciouse expediente de queixa como consecuencia do escrito de XXX, en representación de XXX, referente ao retraso dunha valoración de dependencia.

No escrito indica que foi diagnosticada dunha enfermidade moi grave, e a súa filla padece enfermidade mental con brotes e está pendente de valoración. Acode habitualmente ao centro de atención á discapacidade. Reclama a valoración da dependencia da súa filla para un posible ingreso por si fora necesario debido a enfermidade da nai.

Ante iso requirimos información a esa consellería, que xa nola remitiu. No informe sinálase o seguinte:

“O expediente de dependencia de XXX iniciouse por solicitude de XXX do 13/04/2023. Unha vez que a solicitude foi mecanizada a aplicación informática asígnalle a seguinte codificación vinculada:... .

Será preciso que as persoas interesadas sexan entrevistadas pola persoa profesional que corresponda cunha duración mínima de 30 minutos.

Faise constar que existe un elevado número de solicitudes tanto de valoración inicial como de revisións cuxa iniciación debe seguir o rigoroso orde de entrada de solicitudes para cumprir o establecido no artigo 26.1 do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa Individual de Atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

Esta orde de iniciación só pode ser modificada nos casos previstos no propio decreto, que no artigo 16 recolle os seguintes supostos de emerxencia:

- a) *Unha situación de desamparo ou abandono*
- b) *Malos tratos físicos e/ou psíquicos*
- c) *Situación de risco grave inminente para a súa integridade física e/ou psíquica.*

E no artigo 26.3, que establece a prioridade dos expedientes de menores de tres anos.

Unha vez iniciado o procedemento, na súa tramitación a orde de prelación tamén vén taxada no artigo 26.2 do Decreto 15/2010.

Debido a este elevado número de solicitudes, estase a producir unha acumulación de expedientes que está atrasando os prazos nos que se citan ás persoas usuarias e se notifican as resolucións.

É por isto que, desde a Consellería de Política Social e Xuventude, se están a levar a cabo todas as xestións precisas para adoptar as medidas de mellora e axilización necesarias para garantir o recoñecemento das situacións de dependencia e tamén para poder contar co aumento dos recursos necesarios para garantir a asignación efectiva dun recurso ou prestación do sistema a todas as persoas que o precisen.

Con esta finalidade, informamos que dentro das medidas incluídas no ámbito do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, estase a desenvolver un “Plan de Choque en Dependencia”, centrado na simplificación normativa, administrativa e reforzo de persoal. Co Plan de simplificación do acceso á dependencia se propoñen medidas desde unha perspectiva xeral e específica, que inciden directa ou indirectamente no proceso de valoración, recoñecemento das situacións de dependencia e asignación dun recurso do SAAD, e se fundamenta nos seguintes eixes fundamentais:

Simplificación normativa Simplificación administrativa Difusión de información Cambio na concepción do PIA Potenciar a utilización da Historia Social Única Priorización de determinadas patoloxías na valoración da dependencia Importante reforzo de persoal Mellora do modelo de xestión de citas.

En base ao exposto anteriormente, a tramitación do expediente de dependencia de XXX efectuarase seguindo a orde correlativa de entrada de expedientes coa meirande celeridade posible, non sendo posible efectuar a data de hoxe unha estimación da data previsible para a correspondente valoración”.

ANÁLISE

1. O expediente atópase retrasado, posto que a solicitude da valoración de dependencia é do 13/4/23, pero aínda non se fixo. Mesmo despois terá que se aprobar o PIA.

2. A Lei 39/2006, de 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, na súa Disposición Final Primeira, preceptúa que “o prazo máximo, entre a data de entrada da solicitude e a de resolución de recoñecemento da prestación de dependencia, será de seis meses, independentemente de que a Administración Competente establecera un procedemento diferenciado para o recoñecemento da situación de dependencia e o de prestacións”.

O Decreto 15/2010 conforma dous procedementos, un para valorar e outro para aprobar o servizo ou a prestación a través do chamado programa individual de atención (PIA), e establece para o recoñecemento da situación de dependencia un prazo de 3 meses (art. 14), e para a aprobación do PIA outro prazo de 3 meses dende ese recoñecemento previo (art. 15).

Pola súa banda, a Lei 39/2015, de 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas, prevé que os prazos obrigan ás Autoridades e ao persoal ao servizo das Administracións Públicas competentes para a tramitación dos asuntos (art. 29); e que a resolución dos procedementos deberá notificarse aos cidadáns no prazo máximo fixado na normativa específica, que se computará, nos procedementos iniciados a solicitude do interesado, dende a entrada da mesma no rexistro administrativo (art. 21.2 e 3).

3. O expediente debe resolverse nos prazos previstos, de tal forma que se eviten os prexuízos das persoas afectadas. É comprensible que o órgano competente atenda as solicitudes de acordo coa orde de entrada, salvo causa acreditada de urxencia ou emerxencia. Pero tal obriga non fai decaer a necesidade de respectar os prazos, que tamén forman parte das obrigas impostas á administración competente.

4. A través desta e doutras queixas coñecemos retrasos nas valoracións de dependencia e que, a pesar das medidas indicadas, os retrasos continúan en diferentes medidas. Por iso parece preciso reclamar da consellería que o máis axiña posible adopte as medidas oportunas ao seu alcance, as que menciona e calquera outra que fora precisa, para corrixir a situación que tratamos.

5. Quen promoveu a queixa demanda a preservación de intereses especialmente protexidos na Constitución Española (art. 49). Como consecuencia do anterior os poderes públicos, entre eles a administración autonómica, teñen a obriga principal de protexer os dereitos mencionados, segundo o establecido no artigo 53 do Texto Fundamental.

CONCLUSIÓN

Por todo o sinalado ata agora considerase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, da Valedora do Pobo, facer chegar a esa Consellería de Política Social e Xuventude, a seguinte recomendación:

Que con carácter xeral se adopten todas as medidas indicadas e as demais que se consideren precisas para corrixir os retrasos nas valoracións de dependencia, que prexudican ás persoas afectadas ao retrasar o eventual servizo ou prestación para a autonomía e a atención á dependencia; e que se resolva sobre a valoración da persoa afectada no presente caso, posto que se atopa demorada, e na resolución do programa de atención se teña en conta o retraso acumulado.

Agradecendo de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución da Valedora do Pobo, recordámoslle a necesidade de que no prazo dun mes de conta a esta institución da aceptación da resolución formulada, no seu caso, e das medidas adoptadas para darlles efectividade, tamén no seu caso.

En aplicación do principio de transparencia, a partir da semana seguinte a data na que formulou esta resolución incluíranse na páxina web da institución.

Reciba un atento saúdo,

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo